ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE

od 27. ožujka 2014.

o državnoj potpori SA.34572 (13/C) (bivši 13/NN) koju je pružila Grčka društvu Larco General Mining & Metallurgical Company S.A.

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 1818)

(vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

(2014/539/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom području, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je od zainteresiranih strana zatražila da podnesu komentare u skladu s prethodno navedenim odredbama ([1]),

budući da:

1. POSTUPAK

(1) U kontekstu svojeg programa gospodarskih prilagodbi Grčka je poduzela program privatizacije ([2]). Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. („Larco") namijenjen je za privatizaciju kao društvo u državnom vlasništvu.

(2) U ožujku 2012. Fond za razvoj imovine Helenske Republike („HRADF") ([3]) izvijestio je Komisiju o predloženoj privatizaciji društva Larco. Kako bi se razjasnilo bi li se u kontekstu privatizacijskog projekta mogla pojaviti sporna pitanja u pogledu državnih potpora, Komisija je u travnju 2012. po službenoj dužnosti otvorila predmet i pokrenula privremenu procjenu.

(3) U kontekstu navedenih rasprava, iz odgovora grčkih nadležnih tijela na upitnik od 16. ožujka 2012. postalo je očito da je društvo Larco već imalo koristi od državnih mjera. Komisija je zatražila daljnje informacije elektroničkim porukama od 18. travnja 2012., 24. travnja 2012., 5. srpnja 2012., 22. kolovoza 2012. i 7. prosinca 2012. te dopisima od 4. svibnja 2012. i 14. siječnja 2013., na koja su grčka nadležna tijela odgovorila 20. travnja 2012., 26. travnja 2012., 3. listopada 2012., 13. studenoga 2012., 15. studenoga 2012., 7. prosinca 2012., 24. prosinca 2012. i 18. siječnja 2013. Sastanci službi Komisije i predstavnika grčkih nadležnih tijela održali su se 30. travnja 2012. i 11. rujna 2012. u Ateni te 25. siječnja 2013. u Bruxellesu.

(4) Dopisom od 6. ožujka 2013. („odluka od 6. ožujka 2013.") Komisija je izvijestila Grčku da je odlučila pokrenuti postupak propisan člankom 108. stavkom 2. Ugovora u pogledu određenih mjera potpore opisanih u odjeljku 2.2. u nastavku („postupak službene istrage").

([1]) SL C 136, 15.5.2013., str. 27.

([2]) Vidjeti *Drugi program gospodarskih prilagodbi za Grčku – Prva revizija, prosinac 2012*. http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp123_en.pdf.

([3]) Fond za razvoj imovine Helenske Republike (HRADF S.A.) poduzeće je osnovano 1. srpnja 2011. u svrhu upravljanja procesom privatizacije.

(5) Odluka od 6. ožujka 2013. objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ([4]). Komisija je pozvala grčka nadležna tijela i zainteresirane strane da podnesu komentare na mjere potpore.

(6) Komisija je 30. travnja 2013. zaprimila komentare grčkih nadležnih tijela. Nije primila komentare zainteresiranih strana.

(7) Grčka su tijela elektroničkom porukom od 21. siječnja 2014. izvijestila Komisiju da se slažu s donošenjem odluke na engleskom jeziku.

2. **OPIS MJERA POTPORE**

2.1. **Korisnik**

(8) Društvo Larco specijalizirano je za vađenje i obradu lateritne rude, vađenje lignita te proizvodnju feronikla i nusproizvoda. Njegove djelatnosti uključuju istraživanje, razvoj, iskapanje, taljenje i trgovanje vlastitim proizvodima širom svijeta. Društvo Larco jedan je od najvećih proizvođača feronikla na svijetu. U 2012. imalo je 960 zaposlenika te je stoga ispunjavalo uvjete za kategoriju velikog poduzeća ([5]).

(9) U doba provođenja postupka službene istrage 55,2 % dionica društva Larco bilo je u vlasništvu grčke države preko HRADF-a, 33,4 % u vlasništvu National Bank of Greece S.A. („NBG", privatna financijska ustanova) i 11,4 % u vlasništvu Public Power Corporation S.A. („PPC", postojeći proizvođač električne energije u Grčkoj, koji je u većinskom vlasništvu države).

(10) Društvo Larco upravlja talionicom u Larymni, u središnjem dijelu Grčke. Ima prava i na rudarske radove na raznim lokacijama u Grčkoj u sklopu sljedećih četiriju kompleksa: rudnici Agios Ioannis (u blizini Larymne), rudnici Evia, rudnici Kastoria i rudnik lignita Servia.

(11) Društvo Larco osnovano je 1989. kao nov gospodarski subjekt nakon likvidacije rudarskog i metalurškog poduzeća Hellenic Mining and Metallurgical S.A. iz Larymne („Staro društvo Larco"). Staro društvo Larco još je uvijek pod likvidacijom, ali njegova je imovina 1989. unesena u Larco, zajedno s odgovarajućim obvezama. Staro društvo Larco stoga je vjerovnik društva Larco.

2.2. **Opis mjera**

2.2.1. *Prva mjera: Nenaplata duga prema Ministarstvu financija*

(12) U travnju 1998. postignut je sporazum o namirenju duga između društva Larco i njegovih glavnih vjerovnika, a to su Staro društvo Larco, PPC i grčka država. Prema tom sporazumu iz 1998. Larco je trebao podmirivati dug prema navedenim vjerovnicima s kamatnom stopom od 6 % godišnje (*per annum* – „p.a.") Međutim, dug prema grčkoj državi ostao je nepromijenjen ili u blagom porastu najmanje od 2004. ([6]), dok je dug PPC-u i Starom društvu Larco nestao ili se smanjio ([7]).

(13) Stoga se čini da se država prema svojem kreditu odobrenom društvu Larco odnosila drukčije nego ostala dva vjerovnika.

2.2.2. *Druga mjera: Državno jamstvo iz 2008.*

(14) Država je 22. prosinca 2008. dala društvu Larco jamstvo za kredit banke ATE u iznosu od 30 milijuna EUR. Jamstvom je pokriveno 100 % kredita u trajanju do tri godine, a premija na jamstvo iznosila je 1 % p.a.

2.2.3. *Treća mjera: Povećanje kapitala iz 2009.*

(15) U 2009., u svjetlu činjenice da su dugovanja društva Larco premašila njegovu imovinu, Upravni je odbor predložio, a tri su dioničara odobrila povećanje dioničkog kapitala za 134 milijuna EUR. Međutim, samo je grčka država u potpunosti ostvarila svoja prava, dok ih je NBG ostvario djelomično, a PPC uopće nije sudjelovao u povećanju dioničkog kapitala. Nijedan novi dioničar nije dao doprinos povećanju dioničkog kapitala.

([4]) Vidjeti bilješku 1.
([5]) Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).
([6]) U 2004. iznosio je 10,3 milijuna EUR i postojano raste te je 2011. dosegnuo 13,5 milijuna EUR.
([7]) PPC: 39 milijuna EUR 2004., nula 2011.; Staro društvo Larco: 48,3 milijuna EUR 2007., 43,8 milijuna EUR 2011.

(16) Stvarno povećanje dioničkog kapitala iznosilo je samo 65,5 milijuna EUR, pri čemu je država pridonijela s otprilike 45 milijuna EUR (69 % ukupne injekcije kapitala), a NBG s 20,5 milijuna EUR (31 %). Unatoč lošem financijskom stanju društva, čini se da se povećanje kapitala nije temeljilo na planu restrukturiranja kojim bi se ponovno uspostavila održivost društva te da je NBG otpisao knjigovodstvenu vrijednost društva *„jer grupacija ne predviđa povrat knjigovodstvene vrijednosti ulaganja s obzirom na to da je društvo suočeno s velikim financijskim poteškoćama"* ([8]) (vidjeti uvodnu izjavu 45. odluke od 6. ožujka 2013.).

2.2.4. *Četvrta mjera: Državno jamstvo iz 2010.*

(17) Država je 10. svibnja 2010. odobrila jamstvo kao pokriće jamstvenog pisma koje je NBG trebao dati društvu Larco za iznos od otprilike 10,8 milijuna EUR. Jamstvom je pokriveno 100 % jamstvenog pisma te je imalo neograničen rok trajanja, a premija na jamstvo iznosila je 2 % p.a.

2.2.5. *Peta mjera: Jamstvena pisma umjesto predujma porezne kazne iz 2010.*

(18) Grčka tijela 2010. izvršila su reviziju financijskih izvješća društva i odbila knjiženje pojedinih gubitaka kao rezultata ugovora o zaštiti od rizika povezanog s cijenom nikla. Kao posljedica pogrešnog iskazivanja gubitaka nametnuta je porezna kazna u iznosu od 190 milijuna EUR ([9]).

(19) Društvo Larco naknadno je osporilo nametanje porezne kazne pred grčkim sudovima. Prema grčkom zakonu ([10]), subjekt koji je obvezan platiti poreznu kaznu mora uplatiti predujam od 25 % predmetnog iznosa ako želi osporiti nametanje porezne kazne pred sudom (u ovom slučaju 25 % iznosilo bi 47 milijuna EUR).

(20) Međutim, u ovom je slučaju grčki upravni sud odlučio osloboditi društvo Larco obveze plaćanja predujma u visini od 25 % porezne kazne i zamijeniti je obvezom pohranjivanja jamstvenih pisama u visini od samo 1,5 milijuna EUR.

2.2.6. *Šesta mjera: Državna jamstva iz 2011.*

(21) Država je 30. prosinca 2011. izdala dva jamstva za dva kredita banke ATE u iznosu od 30 milijuna EUR i 20 milijuna EUR. Rok za otplatu jednog kredita (u iznosu od 20 milijuna EUR) već je bio prekoračen u doba kada je jamstvo dodijeljeno. Jamstva su pružila 100 % pokrića, s premijom od 1 % p.a.

2.3. **Razlozi za pokretanje postupka službene istrage**

(22) U odluci od 6. ožujka 2013. (uvodne izjave 18. – 25.) Komisija je donijela privremeni zaključak da bi se društvo Larco od 2007. moglo smatrati poduzećem u teškoćama u smislu Smjernica o sanaciji i restrukturiranju ([11]). Uzimajući prethodno navedeno u obzir, Komisija je došla do privremenog zaključka da svih šest mjera predstavlja državnu potporu i izrazila dvojbe povodom njihove usklađenosti s unutarnjim tržištem.

(23) Kada bi se pokazalo da utvrđene mjere predstavljaju državnu potporu, to bi značilo da su dodijeljene protivno obvezama obavješćivanja i mirovanja propisanim člankom 108. stavkom 3. Ugovora.

3. **KOMENTARI GRČKE**

3.1. **Poduzeće u teškoćama**

(24) U komentarima u kontekstu postupka službene istrage grčka nadležna tijela iznijela su tvrdnju da društvo Larco tijekom 2008. i 2009. nije bilo poduzeće u teškoćama jer su iskazani gubici nastali zbog smanjenja cijene feronikla na svjetskoj razini tijekom tih godina. Grčka tijela tvrdila su da je Larco poduzeće u teškoćama tek od 2010.

([8]) Bilješka 24.: Sudjelovanja u povezanim društvima.
([9]) Grčka tijela naknadno su pojasnila da se predmetna mjera odnosi na dodatni porez, a ne poreznu kaznu. Stoga je protumačeno da se Peta mjera odnosi na dodatni porez, a ne na poreznu kaznu, kako je pogrešno navedeno u odluci od 6. ožujka 2013.
([10]) Grčki Zakon o porezu na dohodak 2238/1994 (Službeni list FEK A/151/16.9.94.), članak 74. stavak 9.
([11]) Priopćenje Komisije – Smjernice Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL C 244, 1.10.2004., str. 2.).

3.2. **Prva mjera: Nenaplata duga prema Ministarstvu financija**

(25) Grčka tijela izjavila su da kredit države društvu Larco nije predstavljao državna sredstva jer je izvorno bila riječ o privatnom kreditu koji je dodijelilo poduzeće Organisation for Enterprise Restructuring S.A. („OER"). Kada je OER likvidiran, sva su njegova potraživanja, u skladu sa Zakonom 2741/1999, prebačena na državu.

(26) Osim toga, objasnili su da je sporazum o namirenju duga iz 1998. sadržavao posebna pravila za knjiženje i naplatu nepodmirenog duga, koja su se trebala primjenjivati na kraju svake financijske godine na sljedeći način:

a. ako društvo Larco tijekom financijske godine ostvari dobit, obračunana kamata (6 % p.a.) plaća se najprije vjerovnicima, prije no što se izvrši otplata glavnice duga;

b. nakon svake otplate kamate društvo Larco zadržava određen iznos dobiti za ulaganja;

c. nakon što se izvrši navedeno pod (a) i (b), sva preostala dobit na računu društva Larco razmjerno se dodjeljuje njegovim vjerovnicima.

(27) U slučaju da Larco ne ostvari dobit nakon 1999., vjerovnici su imali pravo postići povrat svojih dugova različitim sredstvima, poput naknade dugovanih iznosa, kapitalizacije duga i sl. Međutim, vjerovnici nisu imali pravo na prisilnu naplatu nepodmirenog duga, primjerice zapljenom imovine društva ili prisilnim pokretanjem stečajnog postupka nad društvom.

(28) Do 2003. vjerovnici su primali obračunane kamate, kako je dogovoreno. U razdoblju od 2004. do 2007. društvo Larco nije ostvarilo dobit i stoga nije izvršena otplata obračunane kamate. U 2007. PPC i Larco zaključili su sporazum o sirovinama, koji su odobrili svi vjerovnici i na temelju kojeg je Larco osiguravao lignit PPC-u te u skladu s time smanjivao svoj dug. Dug prema PPC-u potpunosti je otplaćen 2011.

(29) Upravitelj Starog društva Larco nastoji ostvariti naplatu duga sudski i čini se da su pojedini iznosi već plaćeni. Do 2011. Staro društvo Larco naplatilo je pet milijuna EUR nepodmirenog duga u skladu sa sporazumom iz 1998. Budući da Staro društvo Larco ima dugove i prema grčkoj državi, ona je naplatila ukupni iznos od tih pet milijuna EUR.

(30) U pogledu izravnog duga društva Larco grčkoj državi, država redovito šalje račune s mjesečnim iznosom duga, uključujući godišnju obračunanu kamatu.

(31) Stoga su grčka nadležna tijela izjavila da dug koji potječe od sporazuma iz 1998. ne može predstavljati državna sredstva i da društvo Larco ni u kojem slučaju nije steklo selektivnu prednost.

3.3. **Druga mjera: Državno jamstvo iz 2008.**

(32) Grčka tijela pozvala su se na Obavijest o jamstvima ([12]), a posebno na odjeljak 3.2. Obavijesti, koji uključuje uvjete pod kojima Komisija može isključiti postojanje državne potpore u pojedinačnom jamstvu. Prema tvrdnji grčkih nadležnih tijela:

a. Društvo Larco nije bilo poduzeće u teškoćama u doba dodjele jamstva;

b. opseg jamstva mogao se pravilno izmjeriti u trenutku njegove dodjele;

c. jamstvo je dodijeljeno za dužničke vrijednosne papire (zajam na temelju zaloga obveznica) i stoga je smjelo prekoračiti 80 % nepodmirenog zajma;

d. premija od 1 % koja se plaćala na jamstvo bila je tržišna cijena koja je odražavala financijsko stanje društva.

(33) Stoga su grčka nadležna tijela tvrdila da državno jamstvo iz 2008. nije predstavljalo državnu potporu.

(34) Grčka nadležna tijela razjasnila su da je druga mjera odobrena na temelju ministarske odluke YA 2/93378/0025 od 22. prosinca 2008. i da je njome pokriven iznos od točno 30 000 000 EUR.

([12]) Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava (SL C 155, 20.6.2008., str. 10.).

3.4. **Treća mjera: Povećanje kapitala iz 2009.**

(35) Grčka nadležna tijela iznijela su tvrdnju da je država sudjelovala u povećanju kapitala kako bi zaštitila vrijednost društva, s obzirom na njegovu predstojeću privatizaciju i u cilju provedbe plana restrukturiranja. Država je u svojoj odluci uzela u obzir potencijalan rast društva Larco, vrijednost njegove imovine i opće stanje na tržištu feronikla te mjere restrukturiranja i rezanja troškova.

(36) NBG je pridonio povećanju kapitala s 31 %. Za razliku od države, NBG je odlučio samo djelomično ostvariti svoja prava. Grčka tijela izjavila su da je cilj NBG-a bio zadržati određen nadzor nad društvom i da stoga njegove postupke ne treba tumačiti kao nedostatak povjerenja u budućnost društva Larco. Štoviše, NBG je smanjio dionički udio u društvu na minimalni iznos neophodan prema grčkom zakonu kako bi imao veto na određene važne odluke koje donosi Upravni odbor.

(37) Treći dioničar, PPC, izričito je odlučio ne sudjelovati u povećanju kapitala te je prihvatio činjenicu da će njegov dionički udio biti razvodnjen. Grčka tijela izjavila su da PPC nije sudjelovao zato što je želio omogućiti državi da poveća svoj većinski udio u vlasništvu, s obzirom na privatizaciju društva.

(38) Zaključno, grčka su tijela ustvrdila da se država ponijela kao tržišni gospodarski ulagač te da stoga povećanje kapitala iz 2009. nije predstavljalo državnu potporu.

(39) U pogledu datuma dodjele, grčka nadležna tijela nisu pružila konačnu informaciju. Iz zapisnika sa sastanka dioničara vidi se da je grčka država odobrila 15 000 000 EUR u svrhu povećanja kapitala 15. travnja 2009., na temelju dokumenta Οικ2/27694/0025 Ministarstva financija u cilju ukupnog doprinosa države povećanju dioničkoga kapitala u iznosu od 44 999 999,40 EUR. Financijsko izvješće društva za 2009. pokazuje da je odluka o povećanju kapitala donesena 14. svibnja 2009., ali nije razjašnjeno kada je Larco stvarno primio injekciju kapitala.

3.5. **Četvrta mjera: Državno jamstvo iz 2010.**

(40) Grčka nadležna tijela objasnila su da je u kontekstu sporazuma iz 1998. Staro društvo Larco nastojalo pred grčkim sudovima ostvariti povrat duga društva Larco te da je donesen niz sudskih presuda i poništenja, među ostalim i u pogledu duga u iznosu od otprilike 10,5 milijuna EUR ([13]).

(41) U kontekstu žalbe društva Larco i zbog opasnosti da bi moglo doći do nepopravljive štete, grčki vrhovni sud obustavio je plaćanje duga u iznosu od otprilike 10,5 milijuna EUR do pravomoćne presude mjerodavnog suda. Obustava je odobrena pod uvjetom da Larco izda Starom društvu Larco jamstveno pismo za obustavljeni iznos. NBG je izdao jamstveno pismo društvu Larco za iznos od otprilike 10,8 milijuna EUR (10,5 milijuna EUR izvorno osporavanog duga + 0,3 milijuna EUR za zakonske pristojbe i troškove). To je jamstveno pismo zauzvrat pokriveno državnim jamstvom u cjelokupnom iznosu, s premijom od 2 % p.a. na neograničeno razdoblje.

(42) Grčka nadležna tijela objasnila su da je država odobrila tu mjeru kao dioničar u svrhu ispunjenja uvjeta obustave te kako bi zaštitila svoje ulaganje od proglašenja dugova dospjelim i nepodmirenim. Obustava inače ne bi bila primjenjiva, a Staro društvo Larco imalo bi pravo na naplatu duga, možebitno zapljenom imovine društva Larco. Larco je u tom slučaju mogao postati nesolventan. Prema tvrdnji grčkih tijela NBG ne bi izdao jamstveno pismo bez državnog jamstva.

(43) Grčka nadležna tijela pojasnila su da je Četvrta mjera odobrena na temelju ministarske odluke YA 2/923/0025 od 10. svibnja 2010. i da je njome pokriven od točno 10 510 824,95 EUR i 310 000 EUR za zakonske pristojbe i troškove, što ukupno iznosi 10 820 824,95 EUR.

3.6. **Peta mjera: Jamstvena pisma umjesto predujma porezne kazne iz 2010.**

(44) Grčka tijela pojasnila su da se predmetna mjera tiče dodatnog poreza, a ne porezne kazne. Dodatni je porez nametnut zato što se porezna tijela nisu složila s tvrdnjom društva Larco da gubitke proizišle iz ugovora o zaštiti od rizika treba odbiti od neto prihoda društva. Grčka tijela pojasnila su i da je sud zatražio od društva da pribavi jamstvena pisma u ukupnoj vrijednosti od 4,7 milijuna EUR.

([13]) Prema tvrdnji Starog društva Larco to predstavlja kamatu obračunanu na glavnicu priznatu sporazumom iz 1998.

(45) Grčka tijela priskrbila su dokaze da je Larco na temelju opće zakonske odredbe bio ovlašten zamijeniti predujam dodatnog poreza jamstvenim pismima. U sudskoj presudi kojom je društvu dopuštena zamjena plaćanja predujma dodatnog poreza jamstvenim pismima, u skladu s nacionalnim zakonom ([14]), primijenjen je test ravnoteže, pri kojem su se u obzir uzele prednosti vjerovnika (države) i održivost dužnika (društva Larco) te je donesena odluka o privremenoj obustavi obveze plaćanja predujma od 47 milijuna EUR (to jest 25 % dodatnog poreza) i njezinoj zamjeni jamstvenim pismima u ukupnom iznosu od 4,7 milijuna EUR. Obustava se trebala primjenjivati do donošenja pravomoćne presude u pogledu parnice koju je društvo Larco pokrenulo protiv države zbog nametanja dodatnoga poreza.

(46) Osim toga, grčka nadležna tijela iznijela su tvrdnju da se odluke nacionalnih sudova ne mogu pripisati državi.

(47) Grčka nadležna tijela objasnila su da je, unatoč privremenoj obustavi, država u praksi poništila financijski učinak te obustave poravnavajući dodatni porez koji je Larco trebao platiti s iznosima koje je država trebala platiti njemu, poput povrata poreza na dohodak ili PDV-a. To je omogućeno nedavno donesenim propisima u svrhu ubrzanja naplate poreza u Grčkoj.

(48) Stoga se čini da je država zapravo već naplatila najmanje 16,1 milijuna EUR od dospjelog iznosa u pogledu predujma dodatnog poreza društva Larco.

3.7. **Šesta mjera: Državna jamstva iz 2011.**

(49) Grčka nadležna tijela pojasnila su da nije bilo kašnjenja u plaćanju nijednog od dvaju kredita za koja su dodijeljena jamstva. Kredit u iznosu od 20 milijuna EUR odobrila je banka ATE kao refinanciranje starijeg kredita u iznosu od 20 milijuna EUR, koji se nije pravodobno otplaćivao.

(50) Grčka tijela izjavila su da navedena dva državna jamstva nisu uključivala državna sredstva jer je država dugovala društvu Larco 60 milijuna EUR na ime povrata PDV-a. Stoga, da su jamstva bila aktivirana, tim bi se iznosima mogao poravnati nepodmireni dug države.

(51) Tijela su izjavila i da bi se ta mjera, da je predstavljala potporu, trebala smatrati usklađenom s unutarnjim tržištem jer je udovoljavala uvjetima Privremenog okvira ([15]) i mjerodavne privremene grčke sheme za kreditna jamstva („privremena jamstvena shema") ([16]). Tijela su posebno navela da su ostali uvjeti sheme, osim činjenice da je društvo Larco u doba dodjele potpore bilo poduzeće u teškoćama, bili ispunjeni:

a. Larco je bio veliko društvo;

b. kredit u iznosu od 30 milijuna EUR bio je investicijski kredit, dok je kredit u iznosu od 20 milijuna EUR bio kredit za refinanciranje starijeg kredita, koji je dodijeljen u investicijske svrhe;

c. jamstva su dodijeljena prije kraja 2011.;

d. ukupni iznos dvaju kredita za koja su izdana jamstva premašio je godišnji ukupni iznos plaća društva Larco za samo tri milijuna EUR;

e. jamstva su pokrila 100 % kredita, ali takva je mjera predstavljala jedinu mogućnost da društvo dođe do financiranja zbog specifične situacije grčkoga gospodarstva;

f. jamstva su uključivala premiju od 1 % p.a., što treba smatrati tržišnom premijom.

(52) Naposljetku, grčka tijela iznijela su stav da bi se predmetne mjere, ako Komisija zaključi da su predstavljale potporu i da uvjeti privremene jamstvene sheme nisu bili ispunjeni, trebale smatrati mjerama sanacije. Takva se potpora trebala smatrati prijavljenom jer je Komisija upoznata s mjerom u odgovoru na upitnik od 16. ožujka 2012., u fazi privremene istrage po službenoj dužnosti.

(53) Prema izjavi grčkih nadležnih tijela, potpora je udovoljavala uvjetima Smjernica o sanaciji i restrukturiranju zbog sljedećih razloga:

a. predstavljala je potporu za likvidnost u obliku kreditnih jamstava;

b. dodijeljena je na temelju ozbiljnih socijalnih teškoća i nije imala štetne učinke „prelijevanja" na druge države članice;

([14]) Članci 200. – 205. Zakona o upravnim postupcima.
([15]) Privremeni okvir za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL C 83, 7.4.2009., str. 1.).
([16]) N 308/09, donesena 30. lipnja 2009.

c. grčka nadležna tijela pripremala su plan restrukturiranja u suradnji s Komisijom;

d. bila je ograničena na iznos potreban za održavanje poslovanja poduzeća tijekom ograničenog razdoblja;

e. ispunjavala je uvjet „jednokratne dodjele" jer društvo Larco nikad prije nije bilo primilo potporu za sanaciju ili restrukturiranje;

f. društvo je predstavilo državi poslovni plan i opravdalo potrebu za financiranjem u iznosu od 30 milijuna EUR za ulaganja.

(54) Grčka nadležna tijela pojasnila su da je Šesta mjera odobrena na temelju i. ministarske odluke YA 2/95156/0025 od 30. prosinca 2011., kojom je pokriven iznos od točno 30 000 000 EUR i ii. ministarske odluke YA 2/95161/0025 od 30. prosinca 2011. koja se odnosila na iznos od točno 20 000 000 EUR.

4. **PROCJENA**

(55) U okviru ove Odluke odluka prije svega se razmatra pitanje je li društvo Larco poduzeće u teškoćama u smislu Smjernica o sanaciji i restrukturiranju. Nadalje, Odlukom će se procijeniti predstavljaju li mjere koje se pomno ispituju državnu potporu društvu Larco u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora te konačno, bi li takva potpora mogla biti usklađena s unutarnjim tržištem.

4.1. **Teškoće društva Larco**

(56) U Odluci od 6. ožujka 2013., a posebno u njezinim uvodnim izjavama 18. – 25., Komisija je na privremenoj osnovi zaključila da je Larco bio poduzeće u teškoćama u razdoblju kada mu je odobreno šest predmetnih mjera. Najvažniji financijski podaci društva Larco u razdoblju od 2007. do 2011. navedeni su u tablici.

Najvažniji financijski podaci društva Larco od 2007. do lipnja 2012. (u milijunima EUR)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	1. polovica 2012. (*)
Promet	549,3	284	98,8	239	311	154,6
Zarada prije poreza	23	– 116	– 105	6,4	6,5	– 12,2
Upisani kapital	163,8	163,8	109	109	109	109
Vlastiti kapital	104	– 0,4	– 35	– 31	– 26	– 39
Ukupni dug	141,2	230,1	233,9	261,8	262,7	326,0
Omjer duga i kapitala	1,3	– 575,0	– 6,6	– 8,3	– 10,1	– 8,4

(*) Podatke je podnio HRADF.

(57) U točki 10. podtočki (a) Smjernica o sanaciji i restrukturiranju stoji da se smatra da je društvo s ograničenom odgovornošću u teškoćama ako je „*više od polovine upisanog kapitala nestalo, a više od četvrtine tog kapitala izgubljeno u prethodnih dvanaest mjeseci*". To odražava pretpostavku da društvo koje proživljava masovne gubitke upisanog kapitala neće moći zaustaviti gubitke koji će ga gotovo sigurno osuditi na prestanak poslovanja u kratkoročnom ili srednjoročnom razdoblju (kao što je navedeno u točki 9. Smjernica o sanaciji i restrukturiranju).

(58) Nadalje, u skladu s točkom 11. Smjernica o sanaciji i restrukturiranju, može se smatrati da je poduzeće u teškoćama „*ako su prisutni uobičajeni znakovi poduzeća u teškoćama, kao primjerice povećavanje gubitaka, smanjenje prometa, rast zaliha, višak kapaciteta, smanjenje novčanih tokova, rast duga, rast troškova kamata i pad ili nulta neto vrijednost imovine*". U tom pogledu, prema tvrdnji Općeg suda, „*postojanje negativnoga vlastitog kapitala koji […] može se smatrati važnim pokazateljem da je poduzeće u teškoj financijskoj situaciji*" ([17]).

([17]) Spojeni predmeti T-102/07 *Freistaat Sachsen protiv Komisije* i T-120/07 *MB Immobilien i MB System protiv Komisije*, [2010] ECR II-585, stavak 106.

(59) Prema financijskim izvješćima društva Larco za razdoblje od 2007. do kraja prve polovice 2012., upisani kapital društva nije se smanjio za više od polovice. Međutim, tijekom istog razdoblja vlastiti kapital društva dobio je negativan predznak. U prethodnim predmetima Komisija je tvrdila da, ako društvo ima „negativni kapital", to podrazumijeva da je cjelokupni upisani kapital tog društva izgubljen te dolazi do *a priori* pretpostavke da su ispunjeni uvjeti iz točke 10. podtočke (a) Smjernica o sanaciji i restrukturiranju ([18]).

(60) U predmetu društva Larco Komisija smatra da se samo čini da upisani kapital društva nije smanjen za više od polovice jer to društvo nije primijenilo odgovarajuće mjere, koje inače predviđa grčko zakonodavstvo ([19]). Cilj je takvih odgovarajućih mjera pretvoriti vlastiti kapital društva iz negativnog u pozitivni te ga istodobno podići na primjerenu razinu. Takve odgovarajuće mjere mogu biti ili kapitalizacija gubitaka ili povećanje kapitala ili oboje.

(61) U tom pogledu Komisija smatra da bi kapitalizacija gubitaka dovela do gubitka cjelokupnoga upisanog kapitala društva jer su nakupljeni gubici bili veći od upisanog kapitala. Zbog tog razloga Komisija smatra da su u ovom predmetu od 2008. ispunjeni uvjeti iz točke 10. podtočke (a) Smjernica o sanaciji i restrukturiranju.

(62) Osim toga, u pogledu uvjeta iz točke 11. Smjernica o sanaciji i restrukturiranju, društvo Larco iskusilo je znatno smanjenje prometa u razdoblju od 2007. do 2009. i znatne gubitke 2008. i 2009., i to u ukupnom iznosu od 221 milijuna EUR (116 milijuna EUR smanjenja prometa i 105 milijuna EUR gubitaka). U 2010. i 2011. društvo je povećalo promet i zaradu, ali ta povećanja nisu bila dovoljna za njegov financijski oporavak. U istom je razdoblju kapital društva ostao negativan, a dug je nastavio rasti. Osim toga, poslovanje društva ponovno je počelo proizvoditi gubitke u prvoj polovici 2012.

(63) Komisija se ne slaže s tvrdnjom grčkih nadležnih tijela da društvo nije bilo u teškoćama tijekom 2008. i 2009. jer su gubici bili posljedica smanjenja cijene feronikla.

(64) Kao prvo, činjenica da je smanjenje cijene feronikla dovelo do gubitaka i pridonijelo teškoćama društva ne ublažava sama po sebi zaključak da je Larco pokazivao uobičajene znakove poduzeća u teškoćama. Zdravo bi poduzeće trebalo prilagoditi troškove promjenama cijena kako bi izbjeglo gubitke.

(65) Kao drugo, tijekom 2008. i 2009. društvo je imalo negativan vlasnički kapital i sve veći dug (povećanje od 63 % u razdoblju od 2007. do 2008.). Premda su cijena feronikla i promet bitno porasli nakon 2010., idući financijski rezultati društva pokazuju da su se teškoće nastavile. Stoga se ne može zaključiti da su gubici iz 2008. i 2009. bili posljedica jedino niskih cijena feronikla.

(66) U svjetlu prethodno navedenoga, zaključuje se da je društvo Larco bilo poduzeće u teškoćama u smislu Smjernica o sanaciji i restrukturiranju u doba dodjele šest predmetnih mjera.

4.2. **Postojanje državne potpore**

(67) Člankom 107. stavkom 1. Ugovora propisuje se da je svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje državnim sredstvima u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzeća ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.

(68) U skladu s ustaljenom praksom Komisije i kao što je potvrđeno sudskom praksom, kriterij s pomoću kojeg se procjenjuje predstavlja li transakcija između javnog tijela i poduzeća državnu potporu načelo je ulagača pod uvjetima tržišnoga gospodarstva ili vjerovnika pod uvjetima tržišnoga gospodarskog („MEIP" ili „MECP") ([20]). Iz tog načela proizlazi da država, kada djeluje kao komercijalni gospodarski subjekt na tržištu, mora to činiti na način usporediv s privatnim gospodarskim subjektima. Ako država to ne učini, možda je uključena državna potpora. Drugim riječima, mjerilo s pomoću kojeg se procjenjuje uključuje li transakcija državnu potporu pitanje je bi li se privatni gospodarski subjekt u istoj situaciji ponašao na isti način. U primjeni toga načela razmatranja koja nisu gospodarske naravi ne mogu se uzeti u obzir kao razlozi za dodjelu mjera potpore.

([18]) Odluka Komisije u predmetu C 38/07 *Arbel Fauvet Rail* (SL L 238, 5.9.2008., str. 27), Odluka Komisije u predmetu C 27/2010 *United Textiles* (SL L 279, 12.10.2012., str. 30.).

([19]) U skladu s člankom 47. grčkog Zakona 2190/1920, ako vlastiti kapital društva padne ispod 50 % njegova dioničkog kapitala, dioničari društva moraju odlučiti (u roku od šest mjeseci od isteka predmetne fiskalne godine) hoće li likvidirati društvo ili primijeniti druge mjere.

([20]) Vidjeti npr. predmet C-305/89 *Italija protiv Komisije („Alfa Romeo")* [1991] ECR I-1603, stavci 18. i 19.; predmet T-16/96 *Cityflyer Express protiv Komisije* [1998] ECR II-757, stavak 51.; spojene predmete T-129/95, T-2/96 i T-97/96 *Neue Maxhütte Stahlwerke i Lech-Stahlwerke protiv Komisije* [1999] ECR II-17, stavak 104.; spojene predmete T-268/08 i T-281/08 *Land Burgenland i Austrija protiv Komisije* [2012] ECR II-0000, stavak 48.

4.2.1. *Prva mjera: Nenaplata duga prema Ministarstvu financija*

(69) Na temelju raspoloživih informacija Komisija se ne može složiti s tvrdnjom grčkih nadležnih tijela da je kredit koji je odobrio OER bio privatan kredit. Prema grčkom zakonu 1386/1983 (članak 1.) ([21]) kojim se osniva OER, „*OER će djelovati na dobrobit društvenog interesa i pod nadzorom države*". U skladu s člankom 3. istog zakona država je bila jedini dioničar OER-a. Osim toga, država je imala mogućnost izravno imenovati predsjednika s dvoje od osmero članova Upravnoga odbora te neizravno još četiri člana. Iz prethodno navedenoga slijedi da su sredstva OER-a državna sredstva te se stoga čini da se svaki kredit koji dodijeli OER može pripisati državi.

(70) Dokazi koje su pružila grčka nadležna tijela pokazuju da je dug društva Larco OER-u (naknadno prebačen na državu) redovito prijavljivan i fakturiran, u skladu sa sporazumom o namirenju duga iz 1998. Dio duga naplaćivan je kad je profitabilnost društva to dopuštala. Društvo Larco vršilo je tijekom tog razdoblja ulaganja, što je smanjilo povrat kredita, ali s tim su se ulaganjima složili svi vjerovnici. U skladu sa sporazumom, vjerovnici nisu imali pravo ni na kakvu prisilnu naplatu nepodmirenog duga.

(71) U svjetlu prethodno navedenoga zaključeno je da je Prva mjera bila sukladna s MECP-om jer je država, u svojstvu vjerovnika, postupala na način usporediv s privatnim vjerovnicima jer je upotrijebila sva sredstva koja su joj bila na raspolaganju i u okviru koji je bio dogovoren sporazumom kako bi naplatila dugovanje.

4.2.2. *Druga mjera: Državno jamstvo iz 2008.*

(72) Državna jamstva dovode u rizik državna sredstva jer se aktiviranjem jamstva vrši plaćanje iz državnog proračuna. Osim toga, svako jamstvo koje nije propisno nadoknađeno podrazumijeva gubitak financijskih sredstava države. Stoga je kriterij državnih sredstava i mogućnosti pripisivanja državi za ovu mjeru ispunjen, a grčka nadležna tijela to nisu osporila.

(73) Komisija se ne slaže s tvrdnjom grčkih nadležnih tijela da su ispunjeni uvjeti iz odjeljka 3.2. Obavijesti o jamstvima. Komisija je utvrdila da je društvo Larco 2008. bilo poduzeće u teškoćama. Osim toga, ne može se smatrati da godišnja jamstvena premija od 1 % odražava rizik neplaćanja kredita za koje je izdano jamstvo s obzirom na velike financijske teškoće društva Larco i posebice na njegov nepovoljan omjer duga i kapitala.

(74) Komisija smatra da razuman tržišni vjerovnik pod takvim uvjetima ne bi odobrio jamstvo društvu Larco. Budući da je ta mjera društvu odobrena selektivno, Komisija zaključuje da je državno jamstvo iz 2008. pružilo korisniku selektivnu prednost.

(75) Društvo Larco djeluje u sektoru u kojem se trguje proizvodima među državama članicama te i samo izvozi većinu proizvoda u druge države članice. Osim toga, iskapanje, taljenje i rafiniranje nikla odvija se u šest država članica osim Grčke, a to su Austrija, Finska, Francuska (Nova Kaledonija), Španjolska, Švedska i Ujedinjena Kraljevina ([22]). Niklom se trguje u gotovo svim državama članicama ([23]).

(76) Predmetnim mjerama društvu Larco omogućuje se nastavak poslovanja tako da, za razliku od drugih tržišnih natjecatelja s novčanim teškoćama, ne mora snositi posljedice koje bi inače proizišle iz njegovih loših financijskih rezultata. Time se narušava tržišno natjecanje jer druga društva koja djeluju na istim tržištima moraju poslovati bez takve državne potpore.

(77) Stoga je zaključeno da Druga mjera predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Komisija smatra da je potpora jednaka iznosu kredita za koji je izdano jamstvo jer je dvojbeno bi li Larco, s obzirom na svoje gospodarske teškoće, pronašao ikakvo financiranje na tržištu bez obzira na okolnosti. Drugim riječima, Komisija smatra da je društvo steklo prednost jednaku iznosu kredita za koji je izdano jamstvo jer bez državnog jamstva ne bi moglo dobiti to financiranje na tržištu.

(78) Komisija nema informacije da je to jamstvo aktivirano.

4.2.3. *Treća mjera: Povećanje kapitala iz 2009.*

(79) Sudjelovanje države u povećanju dioničkog kapitala društva Larco 2009. uključuje državna sredstva i može se pripisati državi. Stoga je taj kriterij ispunjen i grčka ga tijela nisu osporila.

([21]) Službeni glasnik Helenske Republike FEK A-107.
([22]) Izvori: Izvor: British Geological Survey, Europska statistička izvješća o mineralima od 2006. do 2010., http://www.bgs.ac.uk/; isto tako Nickel Institute, http://www.nickelinstitute.org.
([23]) Izvor: British Geological Survey, Europska statistička izvješća o mineralima od 2006. do 2010., http://www.bgs.ac.uk/.

(80) Komisija od grčkih nadležnih tijela nije primila uvjerljive dokaze kojima bi se opravdala njihova tvrdnja da je država djelovala kao razuman tržišni ulagač. Štoviše, iz zapisnika sa sastanaka dioničara koji su podneseni kao dokaz daje se naslutiti da dioničarima nije predočen plan restrukturiranja prije povećanja kapitala, unatoč činjenici da je Larco bio poduzeće u teškoćama. Osim toga, konačni iznos povećanja kapitala na kraju nije bio dostatan za pokriće negativnog kapitala društva Larco i stoga se ne može protumačiti kao mjera kojom se štiti vrijednost društva i podupire njegovo restrukturiranje.

(81) U pogledu sudjelovanja NBG-a Komisija se prisjeća pojašnjenja Suda da „*istodobnost sama po sebi, čak i ako su izvršena znatna privatna ulaganja, ne može biti dovoljna za zaključak da nije postojala potpora u smislu članka 87. stavka 1. Ugovora o EZ-u bez razmatranja ostalih mjerodavnih činjenica i točaka zakona.*" ([24]).

(82) Štoviše, djelomično sudjelovanje NBG-a ne može se uporabiti kao dokaz istodobnog djelovanja države i privatnih dioničara jer je NBG bio izložen društvu Larco ne samo kao dioničar, nego i kao vjerovnik. Njegova odluka da djelomično sudjeluje u povećanju kapitala stoga je bila sredstvo zaštite ne samo vrijednosti svojeg ulaganja, nego i svojeg vjerovničkog položaja.

(83) Nadalje, država je društvu Larco već bila dodijelila državno jamstvo za 2008. Stoga, kao što je utvrđeno mjerodavnom sudskom praksom, čin sudjelovanja države u povećanju kapitala iz 2009. ne može se promatrati izolirano, nego se mora razmatrati u kontekstu ostalih mjera potpore ([25]).

(84) Konačno, zapisnici sa sastanaka dioničara ne potkrepljuju tvrdnju grčkih nadležnih tijela da je namjera PPC-a bila omogućiti državi da ima veliku većinu vlasničkog udjela. Umjesto toga, PPC je jednostavno izjavio da neće sudjelovati u povećanju dioničkog kapitala.

(85) Stoga Komisija smatra da razuman tržišni ulagač pod takvim uvjetima ne bi sudjelovao u povećanju dioničkog kapitala društva Larco. Budući da je ta mjera odobrena društvu selektivno, Komisija zaključuje da je sudjelovanje države u povećanju kapitala iz 2009. pružilo korisniku selektivnu prednost.

(86) Zbog razloga iznesenih u prethodno navedenim uvodnim izjavama 75 i 76 gore, ovom bi se mjerom moglo utjecati na trgovinu među državama članicama i narušiti tržišno natjecanje.

(87) Stoga je zaključeno da Treća mjera predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Budući da nije osporeno da je država u potpunosti ostvarila svoja prava na povećanje dioničkog kapitala [nejasno], vrijednost Treće mjere iznosi 44 999 999,40 EUR.

(88) U pogledu datuma dodjele, iz zapisnika sa sastanka dioničara od 14. svibnja 2009. proizlazi da je grčka država dodijelila 15 000 000 EUR za povećanje kapitala 15. travnja 2009. ([26]) s namjerom da ukupan doprinos države povećanju dioničkog kapitala [nejasno] bude iznos od 44 999 999,40 EUR. Komisija nema informacije o datumu kada je dodijeljen preostali iznos državnog doprinosa povećanju dioničkog kapitala društva.

4.2.4. *Četvrta mjera: Državno jamstvo iz 2010.*

(89) Iz istih razloga kao i za Drugu mjeru, kriterij državnih sredstava i mogućnosti pripisivanja državi ispunjen je za Četvrtu mjeru i grčka nadležna tijela to nisu osporila.

(90) Komisija priznaje da je moguće da je uobičajena poslovna praksa dioničara davati jamstva u okolnostima sličnima ovom slučaju. Međutim, kako je i NBG bio dioničar društva Larco, Komisija smatra da bilo normalno da su dioničari razmjerno podijelili izloženost riziku koja potječe od predmetnog jamstva. Umjesto toga, država je preuzela cijeli rizik odobrivši jamstvo za dug u doba kada je Larco bio u teškoćama i već imao dug u porastu.

(91) Kao i kod Druge mjere, ni kod ove mjere nisu ispunjeni uvjeti iz odjeljka 3.2. Obavijesti o jamstvima jer se ne može smatrati da premija od 2 % odražava rizik da Larco neće vršiti plaćanje.

([24]) Predmet T-565/08 presuda *Corsica Ferries protiv Komisije* od 11. rujna 2012., stavak 122.
([25]) Spojeni predmeti C-399 10 P i C-401 10 *P Bouygues SA, Bouygues Télécom SA protiv Komisije*, i predmet T-11/95 *BP Chemicals protiv Komisije* [1998], stavak 171.
([26]) Na temelju dokumenta Οικ2/27694/0025 Ministarstva financija.

(92) Stoga Komisija smatra da razumni tržišni vjerovnik ne bi odobrio društvu Larco jamstvo pod tim uvjetima. Budući da je ova mjera društvu odobrena selektivno, Komisija zaključuje da je korisnik stekao selektivnu prednost.

(93) Zbog razloga iznesenih u prethodno navedenim uvodnim izjavama 75 i 76 gore, ovom bi se mjerom moglo utjecati na trgovinu među državama članicama i narušiti tržišno natjecanje.

(94) Stoga je zaključeno da Četvrta mjera predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Komisija smatra da je iznos potpore jednak iznosu za koji je izdano jamstvo jer je jasno da, bez obzira na uvjete, nijedan razuman tržišni sudionik ne bi mogao dati jamstvo za taj iznos društvu Larco s obzirom na njegove gospodarske teškoće. Drugim riječima, Komisija smatra da je društvo steklo prednost jednaku jamčenom iznosu jer ono bez državnog jamstva ne bi moglo dobiti nikakvo jamstvo na tržištu.

(95) Komisija nema informacije da je to jamstvo aktivirano.

4.2.5. *Peta mjera: Jamstvena pisma umjesto predujma dodatnog poreza iz 2010.*

(96) Komisija je primila na znanje pojašnjenja koja su pružila grčka nadležna tijela u pogledu činjenica na kojima se temelji Peta mjera.

(97) U svjetlu dokaza koje su pružila grčka nadležna tijela Komisija se slaže da je sud odobrio društvu Larco pravo zamjene predujma dodatnog poreza jamstvenim pismima na temelju objektivnih kriterija, koji bi se primijenili na bilo koje drugo društvo u sličnoj situaciji. Stoga je zaključeno da Peta mjera nije uključivala selektivnu prednost za Larco.

4.2.6. *Šesta mjera: Državna jamstva iz 2011.*

(98) Komisija je primila na znanje pojašnjenja koja su pružila grčka nadležna tijela u pogledu činjenica na kojima se temelji Šesta mjera.

(99) Komisija se ne slaže s tvrdnjom grčkih nadležnih tijela da Šesta mjera nije uključivala državna sredstva. Prvo, kao što je objašnjeno u pogledu Druge mjere, državnima jamstvima dovode se u rizik državna sredstva jer se njihovim aktiviranjem vrši plaćanje iz državnog proračuna. Osim toga, svako jamstvo koje nije propisno nadoknađeno tržišnom premijom podrazumijeva gubitak financijskih sredstava države. Nadalje, tvrdnja o nepodmirenom dugu za PDV u iznosu od 60 milijuna EUR čini se proturječnom komentarima podnesenima u pogledu Pete mjere, pri čemu su grčka nadležna tijela izjavila da namjerno, u skladu sa zakonom, nisu vratila dospjeli PDV kako bi se poravnala obustava predujma dodatnog poreza.

(100) Stoga Komisija smatra da je za ovu mjeru ispunjen kriterij državnih sredstava i mogućnosti pripisivanja državi.

(101) Slično kao kod Druge i Četvrte mjere, uvjeti iz odjeljka 3.2. Obavijesti o jamstvima nisu ispunjeni ni za ovu mjeru.

(102) Stoga Komisija smatra da razumni tržišni vjerovnik ne bi odobrio društvu Larco jamstvo pod tim uvjetima. Budući da je ova mjera odobrena društvu selektivno, Komisija zaključuje da je korisnik stekao selektivnu prednost.

(103) Zbog razloga iznesenih u prethodno navedenim uvodnim izjavama 75 i 76 gore, ovom bi se mjerom moglo utjecati na trgovinu među državama članicama i narušiti tržišno natjecanje.

(104) Stoga je zaključeno da Šesta mjera predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Kao i kod Druge mjere, Komisija smatra da je iznos potpore jednak iznosu kredita za koje je izdano jamstvo jer je dvojbeno bi li Larco, s obzirom na svoje gospodarske teškoće, pronašao ikakvo financiranje na tržištu bez obzira na okolnosti.

(105) Komisija nema informacije da je to jamstvo aktivirano.

4.2.7. *Zaključak o postojanju državne potpore*

(106) U svjetlu prethodno navedenoga, Komisija smatra da Prva i Peta mjera ne predstavljaju državnu potporu, dok Druga, Treća, Četvrta i Šesta mjera predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

(107) Prema tome, državna potpora obuhvaćena Drugom mjerom iznosi 30 000 000 EUR dodijeljenih 22. prosinca 2008. Državna potpora obuhvaćena Trećom mjerom iznosi 44 999 999,40 EUR, ali grčka nadležna tijela trebaju razjasniti datum(e) dodjele. Državna potpora obuhvaćena Četvrtom mjerom iznosi 10 820 824,95 EUR dodijeljenih 10. svibnja 2010., a ukupna državna potpora obuhvaćena Šestom mjerom iznosi 50 000 000 (rezultat zbroja 30 000 000 EUR + 30 000 000 EUR) dodijeljenih 30. prosinca 2011.

4.3. **Nezakonita potpora**

(108) Druga, Treća, Četvrta i Šesta mjera predstavljaju državnu potporu i dodijeljene su protivno obvezama obavješćivanja i mirovanja koje su utvrđene člankom 108. stavkom 3. Ugovora. Stoga te mjere predstavljaju nezakonitu potporu.

4.4. **Usklađenost potpore**

(109) Budući da određene mjere predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, njihova usklađenost mora se ocijeniti u svjetlu iznimaka navedenih u stavcima 2. i 3. tog članka.

(110) U skladu sa sudskom praksom Europskog suda, državi članici prepušta se da se pozove na moguće temelje usklađenosti i pokaže da su uvjeti za takvu usklađenost ispunjeni ([27]).

4.4.1. *Usklađenost Druge, Četvrte i Šeste mjere*

(111) Za Drugu i Četvrtu mjeru grčka nadležna tijela nisu se pozvala ni na kakve moguće temelje usklađenosti jer su tvrdila da te mjere ne predstavljaju državnu potporu.

(112) Budući da te mjere predstavljaju državnu potporu, njihovu usklađenost treba ocijeniti u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora i posebno u skladu sa Smjernicama o sanaciji i restrukturiranju jer je Larco najmanje od 2008. bio poduzeće u teškoćama. U skladu s točkom 20. Smjernica o sanaciji i restrukturiranju, *„poduzeće u teškoćama ne može se smatrati odgovarajućim sredstvom za promoviranje drugih ciljeva javne politike sve dok nije osigurana njegova održivost. S obzirom na to, Komisija smatra da potpore poduzećima u teškoćama mogu pridonijeti razvoju gospodarskih djelatnosti a da ne utječu štetno na trgovinu u mjeri u kojoj je to suprotno interesu Zajednice samo ako se poštuju uvjeti iz ovih Smjernica."*

(113) Međutim, u ovom slučaju nisu ispunjeni mjerodavni uvjeti iz Smjernica o sanaciji i restrukturiranju (odjeljak 3.1.). Jamstva nisu prestala vrijediti nakon šest mjeseci, a grčka nadležna tijela nisu prijavila plan restrukturiranja kojim bi se ponovno uspostavila održivost društva i pritom nisu provedene kompenzacijske mjere kako bi se ublažilo narušavanje tržišnog natjecanja. Konačno, nema dokaza da je potpora bila ograničena na potreban minimum, posebno vlastitim doprinosom korisnika potpore. Nadležna tijela nisu podnijela likvidacijski plan.

(114) U pogledu Šeste mjere, grčka nadležna tijela izjavila su da je sukladna s Privremenim okvirom i privremenom jamstvenom shemom te da u svakom slučaju ispunjava uvjete za sanacijsku potporu.

(115) Komisija se ne slaže s tim tvrdnjama grčkih nadležnih tijela. Ona smatra da uvjeti iz Privremenog okvira i privremene jamstvene sheme nisu ispunjeni jer je društvo Larco bilo poduzeće u teškoćama. Ukupni iznos tih dvaju jamstava premašio je godišnji ukupni iznos plaća društva Larco, jamstvo je premašilo 90 % kredita, a 1 % p.a. ne može se smatrati tržišnom premijom koja odražava rizik neplaćanja jamčenog iznosa.

(116) U pogledu tvrdnje da ta mjera predstavlja potporu za sanaciju, premda Komisija vodi rasprave s grčkim nadležnim tijelima o društvu Larco još od 2011., tijela nikad nisu spomenula da bi se jamstva iz 2011. trebala smatrati sanacijskom potporom i nikad nisu dostavila nikakvu obavijest u tu svrhu. Štoviše, u odgovoru na upitnik koji su poslala 16. ožujka 2012., grčka nadležna tijela izričito su izjavila da društvo u posljednjih deset godina nije imalo koristi ni od potpore za sanaciju ni od potpore za restrukturiranje.

([27]) Predmet C-364/90, *Italija protiv Komisije* [1993] ECR-I-2097, stavak 20.

(117) U svakom slučaju, ni u ovom predmetu nisu ispunjeni mjerodavni uvjeti iz Smjernica o sanaciji i restrukturiranju. Jamstva iz 2011. nisu prestala vrijediti nakon šest mjeseci, a grčka nadležna tijela nisu prijavila plan restrukturiranja ni plan likvidacije. Poslovni plan u kojem se opravdava potreba za 30 milijuna EUR za ulaganja ne može biti temelj usklađenog plana restrukturiranja u smislu Smjernica o sanaciji i restrukturiranju. Razlog tome je taj što cilj tog plana nije bila ponovna uspostava održivosti društva i nije bilo ni predviđenih ni provedenih kompenzacijskih mjera kojima bi se ublažila narušavanja tržišnog natjecanja. Konačno, nije bilo dokaza da je potpora bila ograničena na potreban minimum, posebno vlastitim doprinosom korisnika potpore. Tijela nisu podnijela ni likvidacijski plan.

(118) Komisija nije pronašla nijedan drugi mogući temelj za usklađenost Druge, Četvrte i Šeste mjere.

(119) U svjetlu prethodno navedenoga, Komisija smatra da Druga, Četvrta i Šesta mjera nisu usklađene s unutarnjim tržištem.

4.4.2. *Usklađenost Treće mjere*

(120) Grčka nadležna tijela nisu navela nijedan mogući temelj za usklađenost Treće mjere jer su tvrdila da ta mjera ne predstavlja državnu potporu.

(121) Budući da ta mjera predstavlja državnu potporu, treba je ocijeniti i u pogledu njezine usklađenosti prema Smjernicama o sanaciji i restrukturiranju zbog razloga iznesenih u prethodno navedenoj uvodnoj izjavi 112 gore. Međutim, ni u ovom slučaju nisu ispunjeni mjerodavni uvjeti iz Smjernica o sanaciji i restrukturiranju (odjeljak 3.1.). Grčka nadležna tijela nikad nisu prijavila plan restrukturiranja kojim bi se ponovno uspostavila održivost društva i nisu provedene kompenzacijske mjere kojima bi se ublažilo narušavanje tržišnog natjecanja. Konačno, nema dokaza da je potpora bila ograničena na potreban minimum, posebno vlastitim doprinosom korisnika potpore.

(122) Komisija nije pronašla nijedan drugi mogući temelj za usklađenost ove mjere.

(123) Uzimajući prethodno navedeno u obzir, Komisija smatra da Treća mjera nije usklađena s unutarnjim tržištem.

4.5. **Povrat**

(124) U skladu s Ugovorom i uspostavljenom sudskom praksom Suda, Komisija je nadležna zaključiti da predmetna država članica mora ukinuti ili izmijeniti potporu ako se utvrdi da nije usklađena s unutarnjim tržištem ([28]). Sud isto tako dosljedno tvrdi da obveza države članice da ukine potporu koju Komisija smatra neusklađenom s unutarnjim tržištem služi u svrhu ponovne uspostave prethodne situacije ([29]). U tom kontekstu Sud je utvrdio da će taj cilj biti ostvaren kada primatelj vrati iznose koji su mu dodijeljeni u okviru nezakonite potpore, čime će izgubiti prednost nad tržišnim natjecateljima koju je uživao na tržištu te će se uspostaviti situacija koja je postojala prije isplate potpore ([30]).

(125) U skladu sa sudskom praksom, u članku 14. stavku 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 ([31]) tvrdi se da, „*kada se u slučajevima nezakonite potpore donesu negativne odluke, Komisija donosi odluku kojom se od predmetne države članice zahtijeva da poduzme sve potrebne mjere kako bi od korisnika povukla sredstva potpore […]*”.

(126) Stoga, s obzirom na to da nijedna od predmetnih mjera nije bila prijavljena Komisiji, što predstavlja kršenje članka 108. Ugovora te ih se stoga treba smatrati nezakonitim i neusklađenim potporama, moraju se vratiti kako bi se ponovno uspostavila situacija koja je postojala na tržištu prije njihove dodjele. Povrat bi trebao pokriti razdoblje od trenutka kada je nastala prednost za korisnika, odnosno kada je potpora stavljena na raspolaganje korisniku, do njezina učinkovitog povratka, a na iznose koje treba vratiti obračunava se kamata sve do učinkovitog povrata.

5. **ZAKLJUČAK**

(127) Prva i Peta mjera ne predstavljaju potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

(128) Grčka je nezakonito primijenila Drugu, Treću, Četvrtu i Šestu mjeru, kršeći odredbe članka 108. stavka 3. Ugovora.

([28]) Vidjeti predmet C-70/72, *Komisija protiv Njemačke*, [1973], ECR 813, stavak 13.
([29]) Vidjeti spojene predmete C-278/92, C-279/92 i C-280/92 *Španjolska protiv Komisije* [1994] ECR I-4103, stavak 75.
([30]) Vidjeti predmet C-75/97 *Belgija protiv Komisije* [1999] ECR I-3671 stavci 64. i 65.
([31]) Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

(129) Druga, Četvrta i Šesta mjera (državna jamstva iz 2008., 2010. i 2011.) u korist društva Larco posebno su predstavljale državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora i nisu bile usklađene s unutarnjim tržištem jer nisu bili ispunjeni mjerodavni uvjeti iz Smjernica o sanaciji i restrukturiranju i nije utvrđen nijedan drugi temelj usklađenosti.

(130) Treća mjera (sudjelovanje države u povećanju kapitala društva Larco 2009.) isto je tako predstavljala državnu potporu i nije bila usklađena s Ugovorom jer nisu bili ispunjeni mjerodavni uvjeti iz Smjernica o sanaciji i restrukturiranju i nije utvrđen nijedan drugi temelj usklađenosti.

(131) Komisija napominje da je Grčka pristala da se predmetna odluka donese na engleskom jeziku.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Mjere nenaplate duga prema Ministarstvu financija i zamjene predujma dodatnog poreza jamstvenim pismima iz 2010., koje je provela Grčka u korist društva Larco, ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora.

Članak 2.

Mjere državne potpore u iznosu od 135 820 824,35 EUR u obliku državnih jamstava društvu Larco General Mining & Metallurgical Company S.A. 2008., 2010. i 2011. i sudjelovanja države u povećanju kapitala društva 2009., koje je Grčka dodijelila nezakonito, kršeći članak 108. stavak 3. Ugovora, nisu usklađene s unutarnjim tržištem.

Članak 3.

1. Grčka mora zatražiti od korisnika povrat neusklađenih potpora iz članka 2.

2. Na iznose koje treba vratiti obračunava se kamatna stopa od datuma kada su stavljeni na raspolaganje korisnika do njihova stvarnog povrata.

3. Obračun se vrši na temelju složene kamate, u skladu s poglavljem V. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 ([32]), kako je izmijenjena.

4. U pogledu Treće mjere Grčka mora navesti točan datum (točne datume) kada je dala doprinos povećanju dioničkog kapitala 2009.

5. Grčka mora otkazati sva preostala plaćanja potpore iz članka 2., s učinkom od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 4.

1. Povrat potpore iz članka 2. ima trenutačni učinak.

2. Grčka mora osigurati da se ova Odluka provede u roku od četiri mjeseca od dana njezine objave.

Članak 5.

1. U roku od dva mjeseca nakon objave ove Odluke Grčka ima obvezu podnijeti sljedeće informacije:

(a) ukupni iznos (glavnicu i kamatu na iznos povrata) koji treba povući od korisnika;

(b) detaljan opis već poduzetih i planiranih mjera kojima će se ispuniti uvjeti iz ove Odluke;

(c) dokumentaciju koja pokazuje da je korisniku naložen povrat potpore.

([32]) Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

2. Grčka mora izvješćivati Komisiju o napretku nacionalnih mjera poduzetih radi provedbe ove Odluke do potpunog povrata potpore iz članka 2. Na jednostavan zahtjev Komisije mora odmah predočiti informacije o već poduzetim i planiranim mjerama u svrhu ispunjavanja uvjeta iz ove Odluke. Jednako tako, mora pružiti detaljne informacije o iznosima potpore i kamata za povrat koji su već naplaćeni od korisnika.

Članak 6.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. ožujka 2014.

Za Komisiju
Joaquín ALMUNIA
Potpredsjednik

PRILOG

PODACI O IZNOSIMA POTPORE KOJA JE PRIMLJENA, KOJU TREBA VRATITI I KOJA JE VEĆ VRAĆENA

Naziv korisnika – mjera	Ukupan iznos primljene potpore	Ukupan iznos potpore koju treba vratiti (Glavnica)	Ukupan već nadoknađeni iznos	
			Glavnica	Kamata na povrat
Larco – 2. Mjera	30 000 000	30 000 000	0	0
Larco – 3. Mjera	44 999 999,40	44 999 999,40	0	0
Larco – 4. Mjera	10 820 824,95	10 820 824,95	0	0
Larco – 6. Mjera	50 000 000	50 000 000	0	0